

LOKMAN HEKÝM BÝLGELÝĐÝ

Salý, 10 Mart 2009

Lokman Hekim deđibik bitkilerden ilaçlar yapar, bu ilaçları il il gezerek hastalarına verirdi. Lokman Hekimle çýrađý yine bir gezi yanlýblykla bir çöle girerler. Aç ve susuz kalan Lokman Hekim çýrađýna "Ben yaplýým. Daha fazla yürüyemeyeceđim. Ben burada kalýyorum. Bari sen hayatýný kurtar. Eđer yiyecek ve içecek bulursan geri döner, beni de kurtarırsýn" der. Çýrak, yoluna devam eder ve bir müddet sonra bir þehir bulur.

Hemen bir dükkana girip, yiyecek alarak hocasýna götürmek ister. Ama bir bakar ki, dükkanda her þeyin fiyatý aynýdır. Bal ile ekmek arasýnda fiyat farký yoktur. Böyle olunca en güzel þeyler alarak Lokman Hekim'in yanýna döner. Karnýný doyuran Lokman Hekim çýrađýna bu yiyecekleri nasýl satýn aldýđýný sorar. Çýrak gittiđi þehirde, her þeyin fiyatýnýn ayný olduđunu, bu güzel yiyecekleri aldýđýný söyler. Lokman Hekim düþünceye dalar. Bu arada yürüyerek bu þehre varmýplardýr.

Gece orada kalýrlar. Sabah olunca çýrak yola devam etmek istemez. Sebebini soran hocaya "Burada her þey ucuz. Ve her þeyin fiyatý ayný. Ben bu þehirde kalýp, buraya yerlepeceđim" der.

Lokman Hekim çýrađýna kýzarak " Bak evladým, bal ile pekmezi, un ile ekmeđi, peynir ile yađý, altýn ile bakýrý ayýrt edemeyen þehirde yaþanmaz. Buranýn insanları basiretsizdir. Malýn kýymetini bilmeyen, hakký ve adaleti de bilmez. Gel buradan gidelim" der. Ancak çýrak hocasýný dinlemez. Lokman Hekim, yeni bir kervan bulana kadar çýrađýn yanýnda barýnmak zorunda kalýr.

Bir kaç gün sonra tellallar bađýrarak herkesin þehir dýpýnda toplanmasýný, isterler. Lokman Hekim ve çýrađý da toplantýya giderler.

Halk toplanmýþ, evine giren hýrsýzýn, pencereden düþüp ölmesinden sorumlu tutulan bir ev sahibi, idam sehpasýnýn yanýnda, yargýlanýyormuþ. Herkes toplandıktan sonra mahkeme baþlar. Eli bađlý ev sahibi bitkin bir vaziyette idam sehpasýnýn yanýnda durmaktadır. Anlat bakalým derler. Ev sahibi anlatýr: "Valla hakim bey, benim bir suçum yok. Ben evime girdiđimde hýrsýz evimdeydi. Beni görünce telaþa kapýldý. Pencereden atladý. Evimizin penceresi yüksek olduđu için yere düþen hýrsýz öldü. Bu benim deđilim, evi yapan müteahhittir. O müteahhit pencereyi yüksek yapmasaydı, hýrsýz ölmeyecekti" der. Orada bulunan herkes eli bađlý adam hak verir. Adamý býrakýrlar. Hakim hemen "müteahhidi bulun" der. Müteahhit bulunur, yargýlanýr, ve evin penceresini yüksek yapýp, hýrsýzýn ölümüne sebep olduđu için, idam cezasý verilir. Ýdam etmek için dar ađacına çýkarýrlar. Arka genip olduđu için müteahhidin kafasý ipten çýkmaktadır.

Topluluk ne yapacađýný düþünür. Biri derki: "Biz bugün birini asmak için buraya geldik. Eđer müteahhidin kafasý ipten çýkýyorsa kafasý büyük birini bulup, asalým" der.

Herkes bu fikri benimser. Baþlarlar kafasý büyük birini aramaya. Bir kaç adamý asmak için denerler, ancak ilmik genip olduđu için baþarýlý olmazlar. Sýra Lokman Hekim'in çýrađýna gelir. Çýrađýn kafasý da epeyce büyükmüþ. Ýlmiđi genipletip çýrađýn kafasýnı anlayan çýrak, Lokman Hekim'e "kurtar beni" diye, yalvarmaya baþlar. Lokman Hekim: "Ben sana demdim mi, bal ile pekmezi ayýrt edemeyen yerde, hak ve adalet olmaz" der.

Bu yazýdan çepitli hükümler çýkarmak mümkündür.

Ben,

-Büyük sözü dinlemeyenin,

-Kıþisel hýrsýna yenik düþenlerin,

-Kadir kýymet bilmeyenlerle ayný ortamda bulunanların,

-Cahil ile arkadaşlýk yapanýn,

-Vefasýz dostlarla yola çýkanýn,

"sýkýntý çekeceði" dersini çýkardým. Lokman Hekim bilgeliðinden herkesin alacađý bir ders vardýr. Ancak bu dersleri sýkýntýya öñce hatýrlamakta fayda vardýr. 13.1.2009

Metin Yýldýrým-Sosyal Bilimci